

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

KOMPENSUOJAMOS INTRAUTERININĖS SPIRALĖS 15–19 METŲ MERGINŲ TARPE NAUDOJIMO TENDENCIJOS IR SU TUO SUSIJUSI KOMUNIKACIJA

Darbo autorės. Urtė KASELYTĖ (VI kursas), Toma KAVALIAUSKAITĖ (VI kursas).

Darbo vadovė. Prof. dr. Žana BUMBULIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Akušerijos ir ginekologijos klinika; VUL SK Akušerijos ir ginekologijos centras.

Darbo tikslas. Įvertinti kompensuojamos intrauterininės spiralės 15–19 metų merginų tarpe naudojimo tendencijas ir su tuo susijusią komunikaciją.

Darbo metodika. Savanoriška anoniminė anketa buvo prieinama 2023 metų sausio – kovo mėnesiais „Google Forms“ platformoje. Apklaustos 464 respondentės nuo 15 iki 19 metų amžiaus. Anketa buvo sudaryta iš 15 klausimų, suskirstytų į tris atskiras skiltis: amžius, bendros žinios apie kontracepciją ir jos vartojimo tendencijos, kompensuojamos kontraceptinės priemonės. Statistinė analizė buvo atlikta naudojant *MS Excel 2016* kompiuterinę programą.

Rezultatai. Tyrime dalyvavo 464 respondentės, iš kurių didžiąją dalį sudarė 19 metų (30,4 proc.), 18 metų (25,9 proc.) bei 17 metų (24,4 proc.) merginos. Paprašius įvardinti joms žinomas priemones, kurias galima vartoti stengiantis išvengti neplanuojamo nėštumo, dažniausiai įvardyti atsakymai buvo: prezervatyvai (99,6 proc.), kontraceptinės tabletės (98,1 proc.), hormoninė spiralė (76,9 proc.) bei susilaikymas vaisingomis dienomis ir nutrauktas lytinis aktas (atitinkamai 75,6 proc. ir 72,6 proc.). Nurodant jų dažniausiai naudojamas priemones pirmavo prezervatyvai (61,2 proc.), jokios (32,1 proc.) ir nutrauktas lytinis aktas (28,2 proc.). Paklausus, kokias kontraceptines priemones vartotų, didžioji dalis atsakymų liko prezervatyvai (82,8 proc.), visgi respondentės nurodė, kad svarstyty ir kontraceptines tabletes (59,3 proc.), nors nutrauktas lytinis aktas išliko trečias pagal populiarumą pasirinkimas (30,6 proc.), o hormoninę spiralę vartotų tik 26,9 proc.

Net 392 (84,5 proc.) merginos nurodė nežinančios apie galimybę gauti kompensuojamą hormoninę spiralę. 49,9 proc. teigė, kad svarstyty šios priemonės pasirinkimą, tai dažniausiai remiančios priežastys: ilgalaikis kontraceptinės priemonės veikimas (74,3 proc.), nemokamas būdas (73 proc.) bei galimybė bet kada nutraukti kontracepciją (60,8 proc.). Merginos, atsakiusios, kad nesirinktų kompensuojamos hormoninės spiralės (50,2 proc.), grindė savo atsakymą šiais teiginiais: procedūros baimė (56,2 proc.), pakankamo informacijos kiekio neturėjimas (49,8 proc.) ir baimė ateityje sunkiau pastoti (43,4 proc.). Pateikus užduotį išreitinguoti, kokių kompensuojamųjų kontracepcijos priemonių jos norėtų, pirmoje vietoje stebimas pasirinkimas – prezervatyvai, antroje – kontraceptinės tabletės, trečioje – kontraceptinis pleistras,

ketvirtoje – kontraceptinis žiedas ir paskutinėje vietoje – hormoninė spiralė. Pateikus klausimą, ką pasirinktų – kompensuojamą hormoninę spiralę ar nekompensuojamas kontraceptines tabletes, – 61,9 proc. apklaustųjų pasirinktų kompensuojamą apsaugos priemonę, tačiau pateikus klausimą, kuriame abi priemonės būtų kompensuojamos, – didžioji dalis pirmenybę teiktų kontraceptinėms tabletėms (66,2 proc.).

Daugiau informacijos apie kompensuojamąją hormoninę spiralę respondentės ieškotų internete (73,5 proc.), pas akušerį ginekologą (66,8 proc.) ir šeimos gydytoją (42 proc.). Paklausus, iš kur norėtų gauti informacijos apie šią kontracepcijos galimybę, vyravo šie atsakymai: akušerio ginekologo (67 proc.), šeimos gydytojo (56 proc.), socialinių tinklų (52,8 proc.).

Išvados. Daugiau nei pusė 15–19 metų merginų nežinojo apie galimybę gauti kompensuojamą intrauterininę spiralę. Jei būtų galima pasirinkti kompensuojamą kontraceptinę priemonę, pirmiausia merginos rinktųsi prezervatyvus ir kontraceptines tabletes. Šiek tiek daugiau nei pusė merginų nesirinktų kompensuojamos hormoninės spiralės dėl procedūros baimės ir informacijos stokos. Apie šią galimybę jos norėtų sužinoti iš gydytojų ir iš socialinių tinklų.

Raktažodžiai. Kontracepcija; kompensuojama intrauterininė spiralė; komunikacija.